

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/429>

Materiál v pripomienkovom konaní do 08.08.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového Ministerstvom spravodlivosti SR s cieľom transpozície práva EÚ.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je umožniť zjednodušeným spôsobom založiť spoločnosť s ručením obmedzeným prostredníctvom štandardizovaného vzoru formulára za splnenia zákonných podmienok. Zároveň sa za splnenia zákonných podmienok umožňuje taktiež zjednodušeným spôsobom zriadenie podniku zahraničnej právnickej osoby alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby a zápis do obchodného registra. V oboch prípadoch je pre prvý zápis údajov výlučne príslušný Okresný súd Žilina, pričom zápis do obchodného registra bude zahŕňať aj proces získania živnostenského oprávnenia vo vzťahu k vybraným voľným živnostiam. Ďalším cieľom návrhu zákona je, v nadväznosti na požiadavky smernice dopracovanie právnej úpravy súvisiacej s výmenou informácií cez systém prepojenia centrálnych registrov, obchodných registrov a registrov spoločností (tzv. BRIS).

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2023.

Postoj RÚZ k materiálu

Účelom návrhu zákona je vykonať transpozíciu smernice Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností (ďalej len „smernica“) s výnimkou tých ustanovení smernice, ktorých transpozíčná lehota uplynie 1. augusta 2023. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I bodu 4 (§ 110a ods. 1) návrhu zákona

Navrhujeme nasledovné znenie čl. I bodu 4 (§ 110a ods. 1):

„(1) Spoločnosť s ručením obmedzeným môže byť založená aj zjednodušeným spôsobom. Na založenie spoločnosti s ručením obmedzeným zjednodušeným spôsobom môže byť použitý vzor spoločenskej zmluvy uvedený vo všeobecne záväznom právnom predpise.“

Odôvodnenie:

V zmysle odseku 18 preambuly smernice EP a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností (ďalej len „smernica“) by malo byť možné založiť súkromnú kapitálovú spoločnosť s použitím vzorov, ktoré by mali byť k dispozícii online. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa takéto vzory mohli používať v prípade založenia online, a mali by mať možnosť určiť ich právnu hodnotu. Takéto vzory by mohli obsahovať vopred určený súbor možností v súlade s vnútroštátnym právom. Navrhovatelia by mali mať možnosť vybrať si medzi použitím vzorov alebo založením spoločnosti s uvedeným aktom o založení. Na základe vyššie uvedeného by teda mali mať navrhovatelia v zmysle smernice možnosť vybrať si, či pri zjednodušenom zápise použijú vzor určený ministerstvom alebo použijú vlastný dokument, teda vlastný formát spoločenskej zmluvy. Z navrhovaného znenia § 110a ods. 1 návrhu zákona však nevyplýva, že navrhovateľ má možnosť výberu a preto žiadame predkladateľa o úpravu tohto ustanovenia a ponechanie možnosti výberu na navrhovateľa, a to najmä z praktických dôvodov, ktorým môže byť aj skutočnosť, že navrhovateľ chce využiť zjednodušený spôsob založenia spoločnosti ale chce si v spoločenskej zmluve upraviť aj iné

práva a povinnosti ako ustanovuje vzor stanovený ministerstvom. Zároveň skutočnosť, že navrhovateľ je povinný použiť len vzor spoločenskej zmluvy považujeme za rozširovanie požiadaviek kladených európskou legislatívou, teda o tzv. gold-plating. Považujeme za nevyhnutné vyzvať predkladateľa návrhu zákona, aby pri transponovaní a aplikovaní smernice nezavádzal povinnosti a úpravy nad rámec ustanoveného rozsahu EÚ. Taktiež považujeme zverejnenie vzoru spoločenskej zmluvy len na webovom sídle ministerstva za nedostatočný spôsob zverejnenia a máme za to, že takto závažné dokumenty by mali byť uvedené vo všeobecne záväznom právnom predpise.

2. Zásadná pripomienka k čl. I bodu 3 (§ 57 ods. 4) návrhu zákona

V čl. I bode 3 (§ 57 ods. 4) návrhu zákona navrhujeme vypustiť bodku a doplniť nasledovné slová: „uvedenom vo všeobecne záväznom právnom predpise.“.

Odôvodnenie:

Zverejnenie vzoru spoločenskej zmluvy na webovom sídle ministerstva považujeme za nedostatočný spôsob zverejnenia. Máme za to, že takto závažné dokumenty by mali byť uvedené vo všeobecne záväznom právnom predpise, ku ktorému sa uskutoční riadne medzirezortné pripomienkové konanie, v rámci ktorého sa k vzoru spoločenskej zmluvy budú môcť dotknuté subjekty vyjadriť. Takto formulovaná právna úprava je podľa nášho názoru v rozpore s princípom právnej istoty a nesplňa požiadavku predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci. Skutočnosť, že webové sídlo ministerstva sa má stať novým prameňom práva nie je akceptovateľná.

3. Zásadná pripomienka k čl. I bodu 1 (§ 21 ods. 6 písm. b) a c))

V zmysle § 21 ods. 6 písm. b) a c) sa stanovujú podmienky, ktoré musí podnik alebo organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby splniť, aby mohla byť založená zjednodušeným spôsobom. Medzi tieto podmienky patrí aj podmienka, že predmetom podnikania sú len vybrané činnosti zodpovedajúce zoznamu voľných živností a predmet podnikania netvorí viac ako desať vybraných činností zodpovedajúcich zoznamu voľných živností. Tieto podmienky však nevyplývajú zo smernice a máme za to, že predkladateľom neboli v dôvodovej správe dostatočne odôvodnené. Máme za to, že pri takto závažnej právnej úprave, ktorou sa má podľa predkladateľa znížiť aj administratívna záťaž pre podnikateľov je nevyhnutné aj relevantné zdôvodnenie. Žiadame preto predkladateľa, aby uviedol na základe akých skutočností, faktov, dát a dôkazov boli tieto podmienky stanovené. Na základe uvedeného upriamujeme pozornosť predkladateľa aj na priority vlády SR uvedené v programovom vyhlásení vlády spočívajúce v posilnení princípu právnej istoty prostredníctvom zavedenia a dodržiavania legislatívneho procesu založeného, okrem iného, aj na princípe tzv. evidence based policy, teda aby rozhodovanie o verejných politikách a legislatíve bolo robené vždy na základe dôkazov. Máme za to, že práve princíp evidence based policy nebol v tomto prípade dodržaný, vzhľadom k tomu, že predkladateľ nepredložil žiadne relevantné dáta a dôkazy k stanoveniu podmienok pre založenie podniku alebo organizačnej zložky zahraničnej právnickej osoby zjednodušeným spôsobom.

4. Zásadná pripomienka k čl. I bod 4 (§ 110a ods. 2 písm. a), c), d), g) a h)) návrhu zákona.

V zmysle § 110a ods. 2 návrhu zákona sa ustanovujú podmienky, ktoré musí spoločnosť s ručením obmedzeným splniť, aby mohla byť založená zjednodušeným spôsobom. Medzi tieto podmienky patrí aj podmienka, že spoločnosť nemá viac ako päť spoločníkov, predmetom podnikania sú len vybrané činnosti zodpovedajúce zoznamu voľných živností, predmet podnikania netvorí viac ako desať vybraných činností zodpovedajúcich zoznamu voľných živností, správcom vkladu je konateľ a spoločnosť nemá ustanovenú dozornú radu. Tieto podmienky však nevyplývajú zo smernice a máme za to, že predkladateľom neboli dostatočne odôvodnené vzhľadom k tomu, že napríklad pri podmienke, že spoločnosť nemá viac ako päť spoločníkov (písm. a)) sa v dôvodovej správe uvádza, že táto podmienka bola stanovená z dôvodu, že „zväčša počet spoločníkov nepresahuje počet päť členov“. Takéto odôvodnenie však v žiadnom prípade nie je možné považovať za relevantné a dostatočné. Zároveň k ďalším podmienkam uvedeným v písm. c), d), g) a h) sa taktiež neuvádza žiadne relevantné odôvodnenie, preto žiadame predkladateľa, aby uviedol na základe akých skutočností, faktov, dát a dôkazov boli tieto podmienky stanovené. Na základe uvedeného upriamujeme pozornosť predkladateľa aj na priority vlády SR uvedené v programovom vyhlásení vlády spočívajúce v posilnení princípu právnej istoty prostredníctvom zavedenia a dodržiavania legislatívneho procesu založeného, okrem iného, aj na princípe tzv. evidence based policy, teda aby rozhodovanie o verejných politikách a legislatíve bolo robené vždy na základe dôkazov. Máme za to, že práve princíp evidence based policy nebol v tomto prípade dodržaný, vzhľadom k tomu, že predkladateľ nepredložil žiadne relevantné dáta a dôkazy k stanoveniu podmienok pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným zjednodušeným spôsobom.

5. Zásadná pripomienka k čl. III bod 6 (§ 25 ods. 4) návrhu zákona

Navrhujeme nasledovné znenie čl. III bodu 6 (§ 25 ods. 4):

„(4) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zverejní na svojej internetovej stránke zoznam odporúčaných označení najčastejšie používaných voľných živností a ich obsahové vymedzenie. Ohlasovateľ živnosti si pri ohlasovaní inej živnosti ako živnosti v zmysle odseku 3 môže zvoliť aj inú voľnú živnosť, ktorá nie je uvedená v obsahovom vymedzení zoznamu voľných živností podľa prílohy č. 4a.“

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 25 ods. 4 je nejasné, nejednoznačné a vyvoláva právnu neistotu. Takto formulované ustanovenie vzbudzuje dojem, že ohlasovateľ živnosti, ktorý si zakladá s.r.o. alebo podnik alebo organizačnú zložku podniku zahraničnej právnickej osoby zjednodušeným spôsobom v zmysle navrhovaného § 21 ods. 6 a § 110a Obchodného zákonníka si môže zvoliť aj inú živnosť, ktorá nie je uvedená na zozname voľných živností podľa prílohy č. 4a, čo je však v rozpore s navrhovaným § 25 ods. 3 živnostenského zákona, ako aj s navrhovaným § 21 ods. 6 a § 110a Obchodného zákonníka. Žiadame preto predkladateľa, aby upravil znenie tohto ustanovenia tak, aby bolo jednoznačné, že využitie iných voľných živností ako tých, ktoré sú uvedené v prílohe č. 4a je možné len v prípade, že ohlasovateľ živnosti si nezakladá spoločnosť zjednodušeným spôsobom.

6. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 2 (§ 4 ods. 2) návrhu zákona

V čl. IV bode 2 (§ 4 ods. 2) návrhu zákona navrhujeme doplniť druhú vetu, ktorá znie nasledovne:

„Ak osoba, ktorá sa zapisuje do obchodného registra, nemá sídlo, príslušný je registrový súd podľa miesta podnikania; ak nemá ani miesto podnikania, príslušný je registrový súd podľa miesta bydliska tejto osoby.“

Odôvodnenie:

V zmysle navrhovaného znenie § 4 ods. 2 zákona o obchodnom registri sa vypúšťa postup na určenie príslušnosti registrovaného súdu na registráciu a ukladanie listín do zbierky listín, ak zapisovaná osoba nemá sídlo, ktorý sa nachádza v aktuálne účinnom znení. Máme za to, že je potrebné, aby tento postup ostal zachovaný v zákone o obchodnom registri, a to najmä z dôvodu právnej istoty pre osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného registra. Zároveň vypustenie tejto časti § 4 ods. 2 zákona o obchodnom registri spôsobí aj ďalšiu administratívnu záťaž pre registrované súdy, keď že zapisované subjekty budú podávať návrhy na nepríslušné súdy. Nevidíme dôvod na to, aby bolo takéto ďalšie určenie príslušnosti registrovaného súdu vypustené zo zákona o obchodnom registri.

7. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 7 (§ 7a ods. 2 písm. b)) návrhu zákona

V čl. IV bode 7 navrhujeme nasledovné znenie § 7a ods. 2 písm. b): „nie je občanom Slovenskej republiky údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov toho štátu, ktorého je občanom.“

Odôvodnenie:

V zmysle § 7a ods. 1 návrhu zákona je jednou z podmienok zápisu s.r.o. založenej zjednodušeným spôsobom preukázanie, že fyzická osoba, ktorá sa navrhuje zapísať ako konateľ spoločnosti je bezúhonná. Bezúhonnosť je potrebné preukázať v zmysle § 7a ods. 2 návrhu zákona pri osobách, ktoré nie sú občanmi SR výpisom z registra trestov toho štátu, ktorého je táto osoba občanom. Cieľom návrhu zákona je okrem iného, znížiť administratívnu záťaž podnikateľov prostredníctvom možnosti zjednodušeného zakladania spoločností. Napriek tomuto cieľu predkladateľa sa však pri zápise s.r.o., ktorá bola založená zjednodušeným spôsobom vyžaduje predkladať pri zahraničných osobách výpis zo zahraničného registra trestov, čo v žiadnom prípade nepredstavuje zníženie administratívnej záťaže. Návrhom zákona sa taktiež prepájajú registre členských štátov a automatizujú sa zápisy, zmeny a výmazy údajov vo vzťahu k zahraničným registrom. Vzhľadom k tomu, že slovenské registre budú prepojené so zahraničnými registrami a databázami máme za to, že slovenský obchodný register by mal využívať túto automatizáciu aj na vyžiadanie si výpisu zo zahraničných registrov trestov. Navrhujeme preto, aby zahraničná osoba poskytla na účely preverenia bezúhonnosti OR SR len údaje na vyžiadanie výpisu zo zahraničného registra trestov, tak ako navrhuje § 7a ods. 2 písm. a) pri slovenských občanoch. Máme za to, že práve takýmto spôsobom by sa prispelo k zníženiu administratívnej záťaže pri zápise spoločností do OR SR, čo je aj cieľom návrhu zákona.

8. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 1 (§ 2 ods. 6) návrhu zákona

V zmysle § 2 ods. 6 návrhu zákona informácie o podniku alebo organizačnej zložke podniku slovenskej právnickej osoby, ktorá má miesto činnosti v niektorom z členských štátov EÚ oznámi registrovému súdu zahraničný obchodný register prostredníctvom systému prepojenia registrov. Z navrhovaného ustanovenia však jednoznačne nevyplýva, že systém prepojenia registrov sa má vzťahovať len na štáty EÚ a preto žiadame predkladateľa o úpravu tohto

ustanovenia tak, aby bolo jednoznačné, že táto úprava sa týka systému prepojenia registrov len členských štátov EÚ. Zároveň dochádza k rozšíreniu rozsahu údajov (IČO, dátum zápisu/výmazu, označenie zahraničného registra a pod.), ktoré sa zapisujú do obchodného registra pri slovenskej právnickej osobe, ktorej podnik alebo organizačná zložka podniku má adresu miesta činnosti v niektorom z členských štátov EÚ. Žiadame predkladateľa o úpravu tohto ustanovenia tak, aby bolo jednoznačné, či tieto zapisované údaje budú verejne dostupné.

9. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 11 (§ 10b) návrhu zákona

V zmysle § 10b návrhu zákona registrový súd aj bez návrhu vykoná zmeny pri údajoch o podniku zahraničnej osoby alebo pri organizačnej zložke podniku zahraničnej osoby, ak zahraničný obchodný register oznámi prostredníctvom systému prepojenia registrov, že došlo k zmene zákonom vymedzeného rozsahu údajov o zapísanej zahraničnej osobe. Žiadame predkladateľa o úpravu tohto ustanovenia tak, aby bolo jednoznačné, či tieto zapisované údaje budú verejne dostupné.

10. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 11 (§ 10d a 10e) návrhu zákona

Navrhované znenie § 10d a 10e považujeme za zmätočné, nejednoznačné a vyvolávajúce právnu neistotu. Navrhovanými ustanoveniami sa implementuje čl. 28c smernice, v zmysle ktorého, ak sa pobočka v jednom členskom štáte zruší, register tohto členského štátu by o takomto zrušení mal informovať členský štát, v ktorom je spoločnosť zapísaná v registri, prostredníctvom systému prepojenia registrov a obidva registre by mali tento údaj zapísať. Zo znenia navrhovaných ustanovení však nie je jasné a zrozumiteľné, aké výmazy bude registrovaný súd vykonávať, preto žiadame predkladateľa o úpravu týchto ustanovení, tak aby bolo jednoznačné a zrozumiteľné, aký výmaz bude registrovaný súd vykonávať aj bez návrhu.

11. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 11 (§ 10a, 10b, 10d a 10e) návrhu zákona

Navrhujeme, aby registrový súd najskôr spoločnosti odoslal oznámenie o prijatí oznámenia, že došlo k zmene údajov, zápisu alebo výmazu spoločnosti do systému prepojenia registrov a určil pre dotknutú spoločnosť primeranú lehotu na vyjadrenie sa k danej zmene, a až po márnom uplynutí lehoty na vyjadrenie vykonal automatickú zmenu údajov, zápis alebo výmaz spoločnosti, vzhľadom k tomu, že v praxi sa pri automatickej výmene informácií môžu vyskytnúť problémy a chyby, ktoré neboli zavinené dotknutou spoločnosťou, avšak spoločnosti môže chybná zmena údajov, jej zápis alebo výmaz spôsobiť značné ťažkosti.

12. Zásadná pripomienka k čl. IV bodu 7 (§ 7a) návrhu zákona

Navrhujeme znížiť súdny poplatok pri zápise s.r.o. a podniku zahraničnej právnickej osoby alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby zriadené zjednodušeným spôsobom. Vzhľadom k tomu, že ide o založenie zjednodušeným spôsobom máme za to, že takýto spôsob budú využívať najmä mikro a malé podniky, pre ktoré je finančné zaťaženie dôležitým hodnotiacim faktorom. Máme za to, že znížený súdny poplatok za zápis by bol pre tieto spoločnosti založené zjednodušeným spôsobom atraktívnejší a využívali by ho vo vyššej miere.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/429>